

Vedlegg til Sak 6

Tilbakemelding fra arbeidsgruppa for ny toårsstrategi på tema som har gått igjen i innspillene til strategien

Til Landsmøtet

Fra Arbeidsgruppa for ny toårsstrategi

Arbeidsgruppa har bestått av Anja Bakken Riise (leder), Håkon Lindahl (fagrådgiver), Hanna-Marie Titland Sørensen (markedsavdelingen), Steinar Alsos (fagrådgiver), Ida Thomassen (politisk rådgiver)

Prosess og innspill til strategiarbeidet

Proessen med å utvikle denne strategien har vært preget av å forankre arbeidet i alle ledd av organisasjonen. Før skrivearbeidet ble påbegynt ble lokallagene invitert til å gi innspill til hva strategien burde inneholde. Det har vært nedsatt en lokallagsreferansegruppe som har gitt tilbakemeldinger underveis. Som del av strategitvillingen har det også blitt gjennomført dybdeintervjuer med politikere, næringslivsrepresentanter o.l., samt gjennomført en medlemsundersøkelse.

Fra 16. mai til 20. juni ble det holdt en åpen høringsrunde, hvor både medlemmer og lokallag har blitt informert om førsteutkast til strategi. Det har kommet inn 12 høringsinnspill fra lokallag og/eller enkeltpersoner med lokallagstilknytning. 16 lokallag har vært representert på tre åpne høringsmøter. Vedlagt denne saken er en sammenstilling av lokallagenes og enkeltpersoners høringsinnspill til førsteutkastet på ny toårsstrategi.

Her er en kort oversikt over innspill som har gått igjen, og hvordan arbeidsgruppa for toårsstrategien har behandlet disse i forslaget til ny strategi. Merk at alle forslag til nye satsingsområder er vurdert opp mot de fire kriteriene (vesentlighet, mulighet til gjennomslag, kunnskap/eierskap og folkelig appell). Spesielt de to første av disse kommer ofte i konflikt med hverandre, og da har vi prøvd å finne en god balanse. Vi har selvsagt også gjort en helhetlig vurdering av den totale arbeidsmengden den nye strategien vil medføre, og forsøkt å finne en balanse mellom noe å strekke oss etter, samt hvor mye organisasjonen har kapasitet til å håndtere de neste to årene.

Forbruk og systemkritikk

De kanskje tydeligste innspillene til toårsstrategien, både før og underveis i skrivearbeidet, har vært ønsket om et tydeligere forbruksfokus samt mer systemkritikk. I løpet av høringsrunden har det kommet særs positive tilbakemeldinger på at «reduert forbruk og bærekraftig produksjon» er et av satsingsområdene, og det har kommet gode innspill til hvordan denne dele kunne bli enda bedre. Mye er innarbeidet. Mange innspill har også gått på at Framtiden i våre hender skal «tørre å ta debatten», at vi må være «mer systemkritiske», og løfte de «store visjonene». Det er et rimelig klart ønske fra mange om at vi må prøve å koble de nære og mindre sakene, til de store strukturene. Når

vi klarer det, får vi også en god balanse mellom kriteriene om vesentlighet og mulighet til gjennomslag. Dette har vi forsøkt å innarbeide flere steder, både i kapittelet om endringsmetoden vår og i satsingsområdene. Dernest er det viktig å minne om at toårsstrategien er en operasjonalisering og konkretisering av politisk plattform. I plattformen bruker vi mer plass på de store visjonene, mens i toårsstrategien vier vi mest plass til hva vi skal prioritere og bruke ressurser på å få realisert i løpet av de neste to årene. Plattformen skal revideres neste gang på landsmøtet i 2020.

Livskvalitet

Livskvalitet er noe som flere i organisasjonen drar opp, og det pekes blant annet til at ved Framtiden i våre hendes opprettelse i 1974 var livskvalitet en av tre hovedpilarer, sammen med miljøvern og rettferdig fordeling. Flere ønsker at vi skal være en viktig stemme for andre samfunns mål enn BNP, og alternativer til vekst. Vi har etterstrebet å inkludere noen av disse perspektivene i endringsmetoden vår. Målt opp mot kriteriene for satsingsområder, mener vi at Livskvalitet ikke når opp som eget satsingsområde, men at Framtiden i våre hender bør stille spørsmål rundt livskvalitet-relaterte tema når vi jobber med satsingsområdet «reduert forbruk og bærekraftig produksjon». Noe av det vi mener er vanskelig med å ha livskvalitet som et eget satsingsområde, er blant annet at det et vidt begrep som betyr forskjellige ting for forskjellige mennesker. Vi stiller spørsmål ved om dette er et tema som treffer godt hos tradisjonelle FIVH'ere og de som allerede er enige med oss, men hvor godt treffer det hos nye/andre grupper? Når vi ønsker flest mulig med på laget, vil vi være forsiktige med å definere hva som gir gode liv, fordi det kan være veldig forskjellig for ulike folk, ikke minst fra ulike samfunns lag. Livskvalitet er ikke nødvendigvis miljøvennlig. For noen vil en sydentur gi enorme utslag på livskvalitet. Vi støtter likevel intensjonen om å være en motstemme til kjøpepress, overforbruk og usunne idealer. Vi vil gjerne bruke konkrete saker til å løfte dette, for eksempel gjennom å jobbe med matsvinn, overforbruk av klær osv., til å påpeke at vi trenger både strukturelle og individuell endring i adferd.

Transport/reiseliv

Det har kommet inn flere forslag til å ha transport som satsingsområde, enten med fokus på fly og flyreiser, arbeidsreiser og hverdagsreiser, sykkel eller lyntog. Målt opp mot kriteriene vi har lagt til grunn for valg av satsingsområder treffer transport/reiseliv særs godt på vesentlighet, og litt variert opp mot de øvrige kriteriene. Ta for eksempel kriteriet om gjennomslag: Det vil nok være mulig med noen gjennomslag i strategiperioden, men neppe de store trafikkreduserende tiltakene som behøves. Målt opp mot kunnskap og eierskap, har vi som organisasjon potensielt en egenart som kan tilføre noe nytt til saken (hvis vi for eksempel fokuserer på feriereiser i Norge eller elsykkel), men mye av feltet er allerede godt dekket av andre. Målt opp mot kriteriet om folkelig appell scorer den cirka midt på treet: transport vekker massivt engasjement, men kan potensielt også være veldig splittende. Etter en grundig vurdering vil vi ikke anbefale transport som eget satsingsområde. Vi skal og må følge saker over tid for å klare å oppnå endring. Transport er et svært stort tema, som krever mye ressurser hvis vi skal jobbe skikkelig med det. I dag jobber Naturvernforbundet og Zero godt med transport på hvert sitt vis. Likevel mener vi at det skal være rom for mobilitetsprosjekter i lokallag, regionlag eller i arbeidet med hverdagsmiljø. Vi kan og bør jobbe med det på grønne tips-nivå, men vi mener altså at det ikke bør løftes opp som et eget satsingsområde nå.

Forbud/reduert reklame inn som eget mål i forbrukssatsingen

Det har kommet mange gode innspill til potensielle tiltak og mål som skal nås innenfor satsingsområdet «reduert forbruk og bærekraftig produksjon». En gjenganger er å prøve å redusere reklametrykket i Norge. Arbeidsgruppa har ikke noe prinsipielt imot dette forslaget, men veid opp mot de andre forslagene, mener vi at dette forslaget er noe mindre viktig og vanskeligere å få gjennomslag for. Det er nå ganske mange forslag til mål under denne satsingen, og vi mener mål om redusert reklametrykk bør prioriteres ned i møte med de øvrige.

Økonomisk alternativ til kapitalismen

Det har kommet enkelte innspill som ønsker mer fokus på et økonomisk alternativ til kapitalismen. Som overordnet tema er det vanskelig å ha som satsingsområde. Det treffer ikke veldig godt på kriteriene om folkelig appell og mulighet for gjennomslag. Samtidig gir strategien rom for å delta i de overordnede samfunnsdebattene som denne, og vi vil for eksempel fortsette å stille spørsmål knyttet til arbeidstid og hvilke mål vi har for samfunnsutviklingen. Det er også elementer fra denne tematikken som vi vil løfte opp i de allerede foreslåtte satsingsområdene, for eksempel ved å utfordre produksjonsmodellene i dagens bruk- og kast-økonomi.

Ta plast og/eller mikroplast inn i strategien

Fra høringsrunden, fra møter med ansatte og med styret, er det tydelig energi i organisasjonen på plast. Det har likevel ikke kommet helhetlig endringsforslag med dette som eget satsingsområde, og flertallet synes tilsynelatende det vil være positivt om vi klarer å koble plast-problematikken til forbruksspørsmål. I utgangspunktet mener vi at organisasjonen skal være forsiktige med å utvide forbrukssatsingen ytterligere, men med det eksisterende engasjementet i befolkningen og organisasjonen, den politiske interessen og muligheten for ytterligere ressurser, tenker vi at det bør være en åpning i strategien for å jobbe mer med plast. Derfor har vi i større grad en tidligere en åpning for dette i det nye forslaget til toårsstrategi.